

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #10

Pedagogy

London

30.10.2018- 31.10.2018

U.D.C.37+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(31.10.2018) - Warszawa, 2018. - 156 str.

ISBN: 978-83-66030-58-9

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2018

ISBN: 978-83-66030-58-9

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskiego, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

ТЕХНОЛОГИИ WEB –КВЕСТА КАК ИНТЕРАКТИВНАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА Гизатулина О.И.	7
ОСНАЩЕННЯ ЕКОПРОСТОРУ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОЦІННОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ Нежуга Я. В.	12
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ УПРАВЛІННЯ ВИХОВНОЮ РОБОТОЮ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ Дудко Я. В., Желомська І.І.	16
ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ РЕАЛІЙ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН В ПЕРЕКЛАДАХ ПРОЗОВИХ ТА ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ Петій А. О.	18
ЧИТАННЯ ЯК ЦІЛЬ ТА ЗАСІБ НАВЧАННЯ: ВИДИ ЧИТАННЯ Сердюченко Ю. О.	22
ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Смеречак К.	25
ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ Солодюк Н. В.	27
ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ З ДЦП Стецко Х.	30
ФОРМУВАННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА Стрілець О.	32
ВИХОВНИЙ АСПЕКТ У НАВЧАЛЬНІЙ РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ-ПСИХОЛОГАМИ Вінтюк Ю. В.	40
АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ Пантюк М., Москалюк Г.	43
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ М. МОНТЕССОРІ Гук Х. М.	47
ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВНИХ ІНСТИТУТІВ У ПІДГОТОВЦІ ДИТИНИ ДО ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ Пантюк М. П., Матіко А. І.	51

ПРИНЦИП ПРИРОДОВІДПОВІДНОСТІ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ Пантюк Т. І., Попович К. І.	56
НАСТУПНІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНОК ОСВІТИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ Пантюк М. П., Пристацька В.В.	60
ВНЕСОК М. БОГДАНОВИЧА В УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОГО КУРСУ МАТЕМАТИКИ НА ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ДО СИСТЕМАТИЧНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ 6-РІЧНОГО ВІКУ (80-ТІ РОКИ ХХ СТ.) Біліченко Т. М.	64
ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ Цюкало Б.М., Рудницька Н. А.,	67
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ АВТОРСЬКОЇ КАЗКИ ЯК ЗАСОБУ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Плотнікова М.Є., Приладишева Л. М.	70
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ З ДЦП Білан А.	74
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ З ДЦП Двожан М.	76
СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ДИТИНИ З АУТИЗМОМ Приц Р.	80
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА БЕЛЬГІЇ: ПОРІВНЯЛЬНО-ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ Савостейко З.	82
СОЦІАЛЬНЕ СИРІТСТВО ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ Мушак І. Ю.	87
ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕОДОРА ФРАНКЕ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ У НІМЕЧЧИНІ Бичок А.В.	91
TEACHING BUSINESS WRITING: COMMON PROBLEMS AND SOLUTIONS Lunina O.	94
РОБОТА З ТЕРМІНОЛОГІЧНИМ СЛОВНИКОМ ЮНЕСКО НА ЗАНЯТТЯХ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ Перинець К. Ю.	98

МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Сіласва І. Є.,.....	102
THE EFFECTIVENESS OF ROLE PLAYING AS ONE OF THE PRODUCTIVE METHOD IN TECHING PROFESSIONAL ENGLISH Kuzan H.S.	110
ON IMPORTANCE OF LISTENING ACTIVITIES AT ENGLISH LESSONS Riabukha T., Gostishcheva N.	114
КЕЙС-СТАДІ – ЯК ФОРМА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ Соболева С.В., Соболев О.І.....	117
ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ТА ЇХ ІТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ Вакулєнко Д. В., Добровольська А. М., Климук Н. В., Семенець А. В.,Кравець Н. О.,.....	127
ІТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ТА ЇХ ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ Добровольська А. М.	131
ПОВТОРЕННЯ ЯК ЗАСІБ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ЗНАТЬ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ Лавренова М. В.	133
МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ АРТИСТИЗМУ ПЕДАГОГА-ДИРИГЕНТА В УМОВАХ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ Мержєва Л.Ф.	137
ОСНОВНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ У КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ Лашів Х.Т., Колесник М.Ю.	140
ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ Соснова Г.О.	145
ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ Ініваткіна С.А.	148
СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ АРТИСТИЗМУ ЯК КОМПОНЕНТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА Баррій Т.Є.....	151
СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З АЕРОНАВІГАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ПОЛЬОТІВ (АНЗПІ) Данилко О.Г., Писарюк А.Р.	153

ПОВТОРЕННЯ ЯК ЗАСІБ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ЗНАНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Лавренова Марія Василівна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

Ключові слова: українська мова, початкова школа, повторення, узагальнення, систематизація.

Keywords: Ukrainian language, elementary school, repetition, generalization, systematization.

Важливим завданням навчання української мови у початковій школі є формування мовної компетентності молодшого школяра, яка передбачає засвоєння учнями доступного та необхідного обсягу знань про мовні одиниці та явища, формування здатності застосовувати мовні засоби у власному мовленні відповідно до орфоепічних, лексичних, граматичних, орфографічних, синтаксичних, стилістичних норм літературної мови.

У початковій школі повторенню відведено значну роль, оскільки воно виконує незамінні функції у навчальному процесі: дає змогу сформувати й удосконалити практичні уміння й навички, уточнити і поглибити засвоєне, узагальнити і систематизувати знання, виявити та усунути прогалини у знаннях і вміннях учнів; сприяє міцному і глибшому засвоєнню, знань, умінь і навичок, запобігає забуванню вивченого; допомагає актуалізувати здобуті знання для успішного і якісного усві-

домлення нового навчального матеріалу. Саме від повторення залежить свідомість, повнота, точність, глибина, гнучкість знань, умінь і навичок, способів діяльності школярів.

У науково-методичній літературі досліджуються різні аспекти проблеми, дослідження, а саме: взаємозв'язок повторення, перевірки знань і вивчення нового матеріалу в навчальному процесі (В. Григор'єв), теоретичні питання (М. Данилов, Л. Ніколенко), функції повторення у навчальному процесі (Ю. Ільїних), місце повторення в структурі різних типів уроків (В. Онищук, Ю. Зотов та інші), прийоми і методи повторення (Р. Аткінсон, О. Афанасьєва, Н. Беденко, Г. Безрукова, П. Ерднієв, Л. Мухіна, та інші), повторення як засіб систематизації й узагальнення знань (В. Давидов, Л. Занков, В. Крутецький, Н. Менчинська, Т. Рамзаєва та інші), методика організації повторення (Я. Резнік, С. Чавдаров, М. Щербов), роль повторення та про-

філактика забування (П. Зінченко, К. Мальцева, А. Смірнов), узагальнювальне повторення (В.Карєва, В. Максименко), розвивальні функції повторення (О.Вашуленко, Д. Богоявленський), організація повторення для розвитку пізнавальних процесів (В. Шадріков, М. Шардаков та інші).

У ході дослідження спробуємо з'ясувати сутність понять «повторення», «узагальнення» та «систематизація».

За вивченням С. Ліпатникової, «повторення» – це постійне повернення до старих знань, систематичне відтворення їх у пам'яті учнів [7].

У педагогічному словнику [3] зазначено, що «повторення» – складний психологічний процес, у якому виявляються всі сторони свідомої навчальної діяльності учня. Правильно організоване повторення – це не повторне вивчення, а певний рух уперед. Воно сприяє міцному запам'яттю, забезпечує повніше і чіткіше знання предмета. За допомогою повторення учень досягає ясності, міцності й глибини розуміння вивченого. Застосовуване на різних етапах засвоєння знань повторення сприяє усвідомленню, поглибленню і вдосконаленню знань учнів.

Науковцями [1, 7], встановлено, що мета повторення найбільш повно реалізується у процесі використання дидактично обґрунтованої системи навчально-пізнавальних вправ і завдань, складеної з урахуванням змістового, мотиваційного і процесуального компонентів навчання.

Розглянемо детальніше сутність поняття «узагальнення».

За енциклопедією Вікіпедії [2] «узагальнення» – основний елемент логіки та міркувань людини. Узагальнення бере за основу існування множини елементів та однієї або декількох властивостей, спільних для цих елементів.

За дослідженнями І.Клочко та М. Ковальчук [5] «узагальнення» – це логічна операція, в результаті якої відбувається перехід від поняття з вузьким обсягом до поняття з широким обсягом шляхом збіднення його змісту, тобто вилучення специфічних для вихідного поняття видових ознак. Систематизація – процес зведення розрізнених знань про предмети (явища) в єдину наукову систему, встановлення їхньої єдності. Систематизація є відображенням єдності світу і ґрунтується на вивченні суттєвих зв'язків, які об'єднують ці предмети (явища) [2].

За словами В.Іржавцевої та Л. Федченко [4] узагальнення і систематизація невід'ємні компоненти розумової діяльності, яка лежить в основі встановлення істотних взаємозв'язків між явищами, які вивчаються.

Для шкільного навчання характерним є те, що багато понять не вводяться відразу в повному обсязі та змісті, а розширюються і збагачуються послідовно, в міру розвитку курсу.

М.Вашуленко, О.Вашуленко зазначають, що на уроці, в процесі узагальнення теми чи розділу, учень має можливість оглянути вивчений матеріал, виділивши саме головне. При цьому одночасно йде повторення навчального матеріалу, поглиблюються, виро-

бляються інтелектуальні і практичні вміння і навички [50].

Саме завдання і вправи постають основним продуктивним і дійовим засобом забезпечення засвоєння, закріплення та удосконалення знань. Крім того, вправи – це окремий вид тривалого повторення, спрямованого насамперед на оволодіння практичними прийомами тієї чи іншої діяльності.

Зміст вправ і завдань на уроках української мови має передбачати різну за характером пізнавальну діяльність молодших школярів (перцептивну, репродуктивну, продуктивну, пошукову, творчу), враховувати принцип зростаючої складності, необхідність диференційованого підходу до використання завдань, систематичність у їх застосуванні [6].

Від своєчасного й успішного проведення одного з видів повторення, наприклад, тематичного чи поточного, залежить тривалість і успішність повторення іншого виду – заключного повторення чи повторення наприкінці року.

Основну частину узагальнюючих уроків можна провести у вигляді тестування. Щоб пробудити інтерес до навчання, останнім часом широко використовуються нетрадиційні або нестандартні уроки. У практиці навчання почали з'являтися театралізовані вистави, рольові ігри, різноманітні турніри, змагання, багатопланові дискусії тощо.

Науковці [1,6] виділяють такі групи нестандартних уроків:

1. Уроки зі зміненим способом організації (лекції, захист ідей, урок взаємоконтролю).

2. Уроки, пов'язані з фантазією (урок-казка, театралізований урок).

3. Уроки, що імітують які-небудь види діяльності (урок-екскурсія, урок-експедиція).

4. Уроки з ігровою змагальною основою (вікторина, КВК).

5. Уроки з трансформацією стандартних способів організації (семінар, залік, урок-моделювання).

6. Уроки з оригінальною організацією (урок-взаємонавчання, урок-монолог).

7. Уроки – аналогії певних дій (урок-суд, урок-аукціон).

8. Уроки – аналогії з відомими формами й методами діяльності (урок-диспут, урок-дослідження).

Таким чином, узагальнення і систематизація є складовими системи повторення.

Отже, можемо зробити висновок, що мета узагальнення не тільки в тому, щоб поновити раніше засвоєні знання, а і в тому, щоб навчити учнів використовувати вивчений матеріал. В цілому узагальнюючі заняття сприяють систематизації і міцнішому засвоєнню навчального матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вашуленко О. В. Повторення як засіб формування мовної компетентності молодших школярів / О.В. Вашуленко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/123/Downloads/Psh_2014_1_5%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/123/Downloads/Psh_2014_1_5%20(3).pdf)
2. Гончаренко С.І. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.
3. Іржавцева В.П. Систематизація та узагальнення знань учнів у процесі вивчення математики / В.П. Іржавцева,

- Л.Я. Федченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ito.vspu.net/2012/files/z_2.pdf
4. Клочко В.І. Систематизація та узагальнення знань у навчанні математиці / І.І. Клочко, М.Б. Ковальчук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ii.npu.edu.ua/files/Zbirnik_KOSN/5/3.pdf
 5. Нестандартні уроки в початковій школі // Упоряд. О. Кондратюк. – К.: Ред.загальнопед.газ., 2005. – 128 с.
 6. Ліпатникова С. Повторення як необхідна складова навчального процесу (методичні рекомендації) / С. Ліпатникова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://school22.com.ua/index.php/metodichnij-ofis/metodichnij-kabinet/metodichnij-poradnik/117-povtorennya-yak-neobkhidna-skladovana-vchalnogo-protsehu>
 7. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>